

SLOVENSKÝ DREVÁRSKY PRIEMYSEL (PRED 90 ROKMI VYŠIEL V PREŠOVE JEDINÝ ČASOPIS ZAOBERAJÚCI SA DREVÁRSKYM PRIEMYSLOM NA SLOVENSKU)¹

Ján DŽUJKO

Po roku 1918 došlo na Slovensku k dovedy nepoznanému progresu v oblasti vydávania slovenských periodík. Aj na periférii krajiny ich vyšlo niekoľko desiatok. Prešov patril v medzivojnovom období medzi významné centrá slovenského novinárstva na východnom Slovensku. Popri periodikách vydávaných jednotlivými politickými stranami tu bola početnejšie zastúpená skupina záujmovej tlače, adresovaná rozličným skupinám obyvateľstva. V meste vychádzalo niekoľko odborných periodík. Jedným z nich bol aj dvojjazyčný časopis Slovenský drevársky priemysel – Szlovenszkói faipar.

Začal vychádzať v júni 1928 s podtitulom *Jediný odborný časopis Slovenska všetkých odvetví drevár. priemyslu – A faipar minden ágával foglalkozó egyedüli szlovenszkói szaklap*. Zodpovedným redaktorom bol Eugen Molnár, redaktorom Ernest Dziallas. Tlačil sa v kníhtlačiarňi Svätého Mikuláša dvakrát mesačne na 16 stranách. Bol písaný v slovenskom i maďarskom jazyku. Celoročné predplatné bolo 60 korún. Už v prvom čísle avizoval, že má 35 000 čitateľov. Časopis obsahoval aj bohatú reklamu a inzerciu, ktorej poskytoval priestor až na siedmich stranách. V časopise sa postupne sformovali tieto rubriky: *Debnárstvo, Chýry, Kolesár, Košíkársky priemysel, Lesné hospodárstvo, Malé oznamy, Otázky a odpovede, Pilarstvo, Rezbárstvo, Rozmanitosti, Stolár, Sústružník, Tesár, Všeobecná nauka o dreve*.

Časopis si v prvom rade stanovil za cieľ povzniesť drevársky priemysel na Slovensku a prispieť k jeho rozvoju, na základe toho, že adekvátne rozumel momentálnej kritickú situáciu, v ktorej sa nachádzali všetky odvetvia drevárskeho priemyslu na Slovensku, a to nielen z hľadiska priemyselného, ale aj z aspektu lesného a štátneho hospodárstva. Slovensko malo podľa neho obrovské bohatstvo – nevyčerpatelné zásoby dreva, vyznačujúce sa kvalitou i pestrou rozmanitosťou. Bolo preto veľkou chybou, keď sa drevo v surovom nespracovanom stave vyhľadávalo i na vzdialených svetových trhoch, zatiaľ čo priemysel na spracovanie dreva na Slovensku, *agonizoval na smrteľnej posteli*.¹ Bolo nevyhnutné urýchlene zistiť príčinu tohto negatívneho stavu a okamžite ho napraviť. V zahraničí sa slovenské nespracované kvalitné drevo predávalo lacno. To, že sa nespracovávalo v polohotový alebo hotový tovar, súviselo s tým, že okrem píl neexistoval menší alebo väčší priemysel, ktorý by následne drevo spracoval na hotové výrobky. Malí priemyselníci navyše neboli schopní kráčať s aktuálnym trendom z dvoch dôvodov. Chýbal im potrebný finančný kapitál a kvalifikovaná orientácia v odbore, spôsobená nedostatkom odbornej literatúry. Práve *Slovenský drevársky priemysel* mal zaplniť túto medzeru a prispieť

1 Príspevok vznikol v rámci projektu APVV-15-0036 *Východné Slovensko v 19. a 20. storočí vo vzťahu centra a periférie*.

k zjednoteniu všetkých priemyselníkov spracúvajúcich drevo do silnej skupiny idúcej za spoločným cieľom – pozdvihnúť úroveň drevárskeho priemyslu na Slovensku. Po piatich číslach existencie periodika vysvetlila redakcia jeho ďalšie obsahové zameranie. Čitatelia jej totiž vyčítali veľmi jednoduché a poučné zameranie jednotlivých publikovaných príspevkov. Dôvodom však bolo to, že časopis sa snažil do istej miery nahradiť chýbajúcu odbornú literatúru a jednotlivým témam sa venoval od základov. Rešpekt mala redakcia, prirodzene, z čitateľov, ktorí boli odborne zdatnejší, avšak väčšine chýbali základné vedomosti. Verila, že práca, ktorú prostredníctvom časopisu konala v oblasti všeobecnej náuky o dreve, obrábaní dreva, umeleckého drevárskeho priemyslu, ako aj pre všetkých slovenských pracovníkov spätých s drevárskym priemyslom, bola potrebná a užitočná. Zdôraznila, že neexistoval odborník, ktorý by vo svojom odbore ovládal úplne všetko. Zdatnejších čitateľov poprosila o trpezlivosť, pretože postupne sa mala obsahová náročnosť príspevkov zvyšovať, a tak aj oni mali nájsť neskôr v časopise zaujímavé články. Končiac prvý ročník však naznačila finančné problémy späté s vydávaním periodika. Viacerí čitatelia neuhradili predplatné, hoci časopis odoberali. Málo bolo aj tých, ktorí si chceli predplatiť časopis na nasledujúci rok. Prosili teda čitateľov o zhovievavosť, pretože financie boli pre časopis nevyhnutne potrebné. Pravdepodobne z týchto príčin však časopis v decembri 1928 zanikol. Aj keď bola jeho existencia krátka, v období svojho vychádzania bol jediným periodikom zaoberajúcim sa problematikou spracovania dreva na Slovensku, a to napriek tomu, že vychádzal na periférii krajiny.

Použitá literatúra:

DŽUJKO, Ján. Slovenská tlač v Prešove v 20. rokoch 20. storočia. In *Veľká doba a jej dôsledky. Prešov v 20. rokoch 20. storočia*. Ed. Peter Švorc. Prešov : Filozofická fakulta Prešovskej Univerzity, 2012, s. 167 – 204.

KIPSOVÁ, Mária a kol. 1968. *Bibliografia slovenských inorečových novín a časopisov z rokov 1919 – 1938*. Martin : Matica slovenská, 1968, 1074 s.

Slovenský drevársky priemysel – 1928